

*Pašvaldību darbs ar ārpus
ģimenes aprūpē esošiem
bērniem un bērniem ar
funkcionāliem
traucējumiem DI projektā*

Rīgas plānošanas reģiona organizēts seminārs
„Deinstitutionalizācijas Rīgas plānošanas
reģionā - plānošana un uzsākšana”

mg. Hr. Dace
Blaževiča

Saulkrasti, 13.08.2015.

Sasniedzamie DI rādītāji bērniem bāreņiem

- 85 % ārpusģimenes aprūpes bērnu dzīvo audžuģimenēs vai pie aizbildņa (institucionālajā aprūpē (pašlaik institucionālajā aprūpē atrodas 1750 bērni, Latvijas audžuģimenēs 1260, aizbildņu ģimenēs ap 5000 bērnu),
- Bērnu skaits institucionālajā aprūpē ir samazinājies līdz 720,
- Par 10 % palielinājies ģimeņu skaits, kas gatavas aktīvi iesaistīties un veicināt ārpus institūcijas aprūpi (pašlaik Latvijā ir ap 580 aktīvo audžuģimeņu, aizbildņi ap 4800)
- par 60% samazināts bērnu skaits, kas ir ievietoti un atrodas bērnu sociālās aprūpes iestādēs ilgāk par 3 mēnešiem (vecumā līdz 3 gadiem) vai ilgāk par 6 mēnešiem (vecumā no 4 – 18 gadiem)
- 350 jauniešiem (35 jauniešu mājas un katrā 10 jaunieši) 15-18 gadu vecumā nodrošināts sabiedrībā balstīts pakalpojums „Jauniešu mājā”
- 85 % bērniem, kam nodrošināti sociālie pakalpojumi pašvaldībās, uzlabojusies dzīves kvalitāte.

Sasniedzamie DI rādītāji bērniem ar funkcionālajiem traucējumiem

- 3400 bērniem ar funkcionāliem traucējumiem nodrošināti sociālie pakalpojumi pašvaldībās.
- 85 % bērniem, kam nodrošināti sociālie pakalpojumi pašvaldībās, uzlabojusies dzīves kvalitāte.

Radīsim bērniem labvēlīgu ģimenisku vidi!

Pašvaldības uzdevumi

- Apzināt bērnu skaitu, kuri ir bez vecāku gādības un kuriem ir nepieciešama ģimeniska aprūpe un bērnus, kuriem ir funkcionāli traucējumi un kuri aug ģimenē,
- Līdzdarboties bērnu individuālo DI plānu īstenošanā,
- Apzināt pieejamos pakalpojumus un līdzdarboties jaunu pakalpojumu veidošanā,
- Veicināt pakalpojumu attīstību, kas vērsti uz prevenciju, lai mazinātu bērnu šķiršanu no ģimenes(piem.,sociālais darbs ar riska ģimenēm),
- Iesaistīties jaunu audžuģimeņu piesaistes pasākumos,
- Veidot sadarbību ar kaimiņu pašvaldībām par jaunu pakalpojumu veidošanu,
- Aktivizēt starpinstitucionālo sadarbību veicinot DI pašvaldībā (starp pašvaldības institūcijām, NVO, vietējiem mēdijiem, kopienu).

Paredzami sabiedrībā balstītie sociālie pakalpojumi bērniem bāreņiem/ bērniem bez vecāku gādības

- 1) Ģimeniska aprūpe (audžugimenes aprūpe, specializētās audžugimenes aprūpe, aizbildnība),
- 2) Ģimenes videi pietuvināta institucionālā aprūpe.

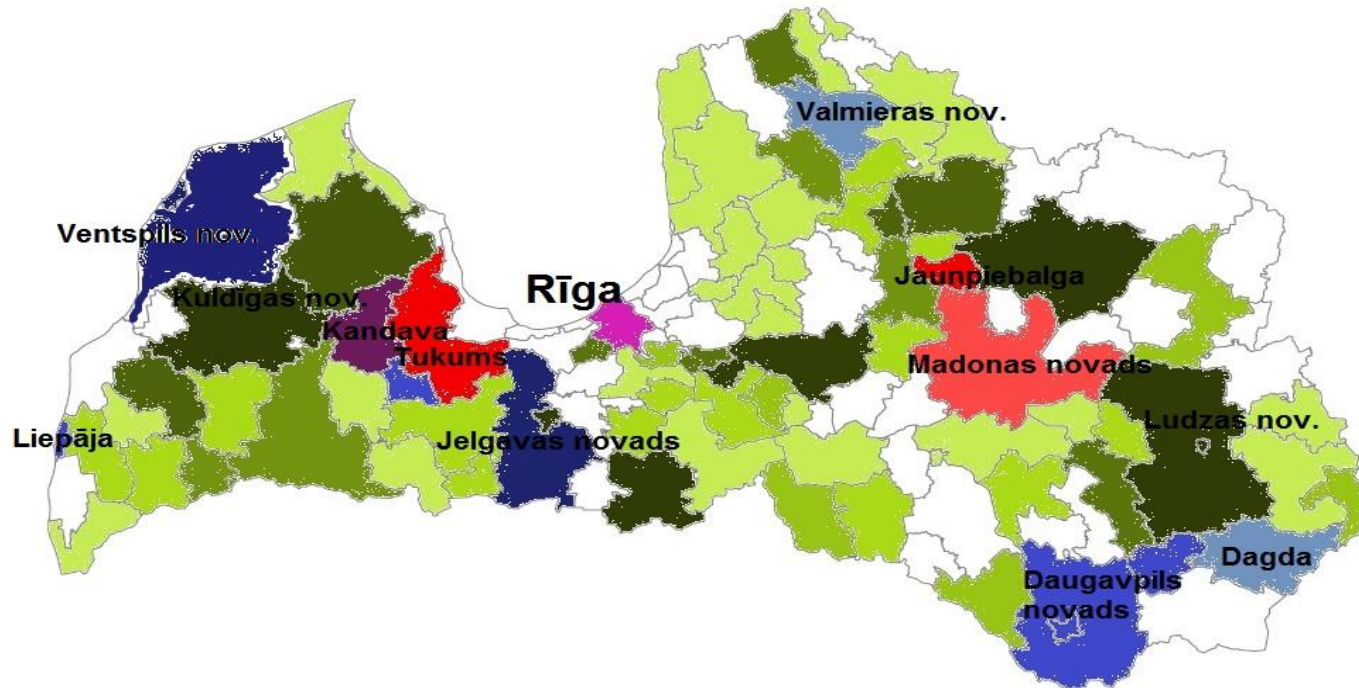
Audžuģimenes aprūpe

Ģimene vai persona, kas nodrošina aprūpi bērnam, kuram uz laiku vai pastāvīgi atņemta viņa ģimeniskā vide vai kura interesēs nav pieļaujama palikšana savā ģimenē, līdz brīdim, kad bērns var atgriezties savā ģimenē vai, ja tas nav iespējams, tiek adoptēts, viņam nodibināta aizbildnība vai bērns ievietots bērnu aprūpes iestādē.

Uzdevumi:

- 1) Attīstīt audžuģimeņu kustību,
- 2) Specializēt audžuģimenes/ audžuģimene-pakalpojumu sniedzējs, specializētās audžuģimenes aprūpe kā DARBS.

Audzūģimenes Latvijā

Specializētās audžuģimenes

```
graph TD; A[Specializētās audžuģimenes] --> B[ļespējas ievietot bērņus 24h/7d]; A --> C[Uzturas 3-6 bērņi]; A --> D[Bērņi līdz 3 gadu vecumam ( arī vecāki brāļi un māsas)]; A --> E[Bērņi ar īpašām vajadzībām, bērņi pēc vardarbības];
```

ļespējas ievietot
bērņus 24h/7d

Uzturas 3-6 bērņi

Bērņi līdz 3 gadu
vecumam (arī
vecāki brāļi un
māsas

Bērņi ar īpašām
vajadzībām,
bērņi pēc
vardarbības

Audžuģimeņu kustības attīstības uzdevumi

1.posms

- **Sabiedrības informēšana, jaunu audžuģimeņu rekrūtēšana**

2.posms

- **Apmācīšana – pēc izstrādātas vienotas metodoloģijas visā Latvijā**

3.posms

- **Pēc bērna ievietošanas atbalsta sistēmas nodrošināšana un pilnveidošana**

Aizbildnība

Aizbildnis - persona, kas iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību. Aizbildnis aizvieto saviem aizbilstamajiem vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Aktualitāte- azbildņu kapacitāte un sagatavotība pienakumu veikšanai. Aizbildņu apmācības nodrošina pašvaldība.

Ģimenes videi pietuvināta institucionāla aprūpe

Institūcija, kura ir pielāgota bērna/pusaudža/jaunieša vajadzībam izmitinot līdz 24 personām (max skaits 1 grupā 8 personas):

- Ģimenes tipa institucionālā aprūpe bērniem,
- Jauniešu māja (15-18 gadi/katrā mājā 10 jaunieši),
- Sociālās korekcijas aprūpes māja .

Sabiedrībā balstīti sociālie pakalpojumi bērniem ar funkcionāliem traucējumiem

- Aprūpes pakalpojums,
- “Atelpas brīža” pakalpojums,
- Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi.

Aprūpes pakalpojums

Ietver bērna aprūpi un uzraudzību, pašaprūpes spēju attīstību un brīvā laika saturīgu pavadīšanu. Piešķirams bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, kuriem izsniegts Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas (turpmāk – VDEĀVK) atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību sakarā ar smagiem funkcionāliem traucējumiem (turpmāk – bērns) ne vairāk ka 50 stundas nedēļā līdz četrus gadus vecumam (ieskaitot).

“Atelpas brīža” pakalpojums

Paklpojums bērnu likumiskajiem pārstāvjiem vai audžuģimenei. Tas ietver bērna uzraudzību, pašaprūpes nodrošināšanu, speciālistu konsultācijas, ēdināšanu 4 reizes dienā, pastaigas un saturīgu brīvā laika pavadīšanu piedāvā uz laiku līdz 30 diennaktīm gadā.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi

- Bērniem – psihologa pakalpojums, logopēda pakalpojums, rehabilitologa pakalpojums, fizioterapija, reitterapija, hidroterapija, kā arī izglītojošās atbalsta grupas;
- Bērnu likumiskajiem pārstāvjiem – ne vairāk kā divus no šādiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem – psihologa pakalpojums, rehabilitologa pakalpojums, fizioterapija, izglītojošās atbalsta grupas.

Domāsim arī par pakalpojumiem ģimenēm!

Papildus attīstāmie pakalpojumi pašvaldībās ģimeņu atbalstam, lai mazinātu bērnu izņemšanu no ģimenes

- Mobilie pakalpojumi krīzēs un ārkārtas situācijās (KIP),
- Ģimenes asistenta pakalpojums,
- Krīzes centri ģimenēm,
- Multifunkcionālie atbalsta centri

Paldies par uzmanību!

Drosme ir veiksmes faktors!

